

Бүгү-эвилелдин көдээ ажил-агый делгелгезинге Тыва автономнуг областын киржикчилерин шаңнааны

Төнчүзү, Эгеи № 168 (4138) «Шында»
Хол шактары-биле
 Доронин Кирилл Спиридонович — Бин-Хем МТС-тиң тракторизи. 1956 чылда тараа кызыл-тастың бир гектарында 25,5 центнер (шөлү 20 г) дүжүдүн алган.
 Маады Дарбан Масырович — Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң ишек каларчымы. 1956 чылда каларган 96 баш инектериниң бирээзинде-не дүн-хүде ортукмак семирлген 1046 грамм болган.
 Бортникон Исак Николаевич — Каз-Хем районунуң «Тилгел» колхозунуң хаван ажаакчымы. 1956 чылда төрүү 8 хаванын бирээзинден-не 18 хаван оолдарын доруурган.

УЛУГ МӨНГҮН МЕДАЛЬ-БИЛЕ

Деворен Ан Бодунович — Току районунуң «Май 1-зи» колхозунуң аччымы. 1955—1956 чылдарда 12010 рубль, 1956—1957 чылдарда 12015 рубль түнүгү өзүтү тып дузаган.
 Фитин Иван Павлович — Улуг-Хем районунуң «Күш-ажымдык хостуу» колхозунуң мыйыстыг бода мал ферманынч өргөлекчи. 1956 чылда одараткан мыйыстыг бода малчыны (293 баш) бирээзинде-не дүн-хүде ортукмак семирлген 962 грамм, 1957 чылда—887 грамм (357 баш) болган.

БИЧЕ МӨНГҮН МЕДАЛЬ-БИЛЕ

Даараныр машиндал-биле Плахута Анисья Матвеевна — Бин-Хем районунуң «Искра» колхозунуң хаван ажаакчымы. 1956 чылда 14 хаванын бирээзинден-не 22 хаван оолдарын, 1957 чылда 320 хаванан 22 тонна өтти алган.
 Хол шактары-биле Доронин Иван Спиридонович — Бин-Хем МТС-тиң комбайнери. 1956 чылда 20 айма хүндүе «С-6» комбайн-биле 6990 центнер тарааны, 1957 чылда — 5765 центнер тарааны ажаап бастырган.

ОНДАР ТАНДАШ САЛИГ-ОЛОНА

Тываның көдээ ажил-агый дуржука станицанынч саанчымы. 1956 чылда бодунга быжыгалаан сар ишек бүртүзүндө 2723 литр, 1957 чылда — 2820 литр сүтү саап алган.
 Мырлаа Ан Ак-олович — Току районунуң «Май 1-зи» колхозунуң аччымы. 1956—57 чылда 14784 рубльдиң өзүтү тып дузаган.
 Нулар Байыр-оол Оренович — Чөөн-Хемчик районунуң «Октябрь 30 чылы» колхозунуң ишек каларчымы. 1956 чылда каларган инектериниң (112 баш) бирээзинде-не дүн-хүде ортукмак семирлген 864 грамм, 1957 чылда—1009 грамм (84 баш) болган.

БИЧЕ МӨНГҮН МЕДАЛЬ-БИЛЕ

Монгуш Сандык Сасынович — Чөөн-Хемчик районунуң «Октябрь 30 чылы» колхозунуң койжузу. 1956 чылда кой бүртүзүндө (610 баш) 4,07 кг дүтү, 100 койдан-на 101 хураганын, 1957 чылда 660 иртериниң бирээзинден-не 4,28 кг дүтү алган.
 Занин Иван Сергеевич — Бин-Хем МТС-тиң тракторизи. 1956 чылда 134 га шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч болган тараа-бобы культурааларынч 18,5 центнер, оң иштинде 1300 га шөлүгү гектар бүртүзүндө чазын тараан кызыл-тастың 19 центнер дүжүдүн ажаап алган.
 Глазнов Дмитрий Иванович —

Бин-Хем МТС-тиң тракторизи. 1956 чылда 1116 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа болган тараа-бобы культурааларынч 23,2 центнер, оң иштинде 687 га шөлүгү гектар бүртүзүндө чазын тараан кызыл-тастың 24 центнер дүжүдүн ажаап алган.
 Новоселов Петр Яковлевич — Бин-Хем МТС-тиң тракторизи. 1956 чылда 1342 га шөлүгү гектар бүртүзүндө 18,5 центнер тараа культурааларынч, оң иштинде 1300 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө 19 центнер чазын тараан кызыл-тасты ажаап алган.
 Дудина Анна Ивановна — Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң саанчымы. 1956 чылда ажаа быжыгалаан инек бүртүзүндө 1900 литр сүтү (бөлүктө 12 инектер) база 1957 чылда — 2207 литр сүтү саап алган.

САДАУНА УЛЬЯНА СТЕПАНОВНА

Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң саанчымы. 1956 чылда 12 саар инектериниң баш бүртүзүндө 2111 литр сүтү база 1957 чылда — 2207 литр сүтү саап алган.
 Маады Бичи-уруг Номбуевна — Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң саанчымы. 1956 чылда 12 инектериниң баш бүртүзүндө 2110 литр сүтү база 1957 чылда 16 инектериниң баш бүртүзүндө 2203 литр сүтү саап алган.
 Баренцов Евгений Петрович — Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң аң ажымнын талааны-биле ажаакчымы. 1956 чылда 10 баш мөңгүнелчек кара дилги бүртүзүндө (аскыр дилгилер 30) 38 дилги оолдарын база 1957 чылда 35 дилги оолдарын (аскыр дилгилер 40 баш) өстүргөн.

ДОРОНИН ДМИТРИЙ СПИРИДОНОВИЧ

Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң Туран сүт-бараан ферманынч өргөлекчи. 1956—1957 чылдарда ферманың дөре көргүзүлгөни чедип алган.
 Баренцова Зинаида Антоновна — Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң аң ажымнын талааны-биле ажаакчымынч дузалачымы. 1956 чылда 10 баш мөңгүнелчек кара дилги бүртүзүндө (аскыр дилгилер 30) 38 дилги оолдарын база 1957 чылда 35 дилги оолдарын (аскыр дилгилер 40 баш) өстүргөн.

АСТАФЬЕВА МАРИЯ ДМИТРИЕВНА

Бин-Хем районунуң «Кызыл тараачын» колхозунуң бызаа ажаакчымы. 1957 чылда алды ай чедир иезилгилер бызаа бүртүзүндө онаштыр (бөлүктө 47 баш) дүн-хүн иштинде 720 грамм ортукмак деңиз немелденип алган.
 Буркут Федор Давыдович — Бин-Хем районунуң «Искра» колхозунуң хову ажымнын бригаданынч кезигүү. 1956 чылда 1127 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч 21,9 центнер, оң иштинде 802 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө 19,5 центнер чазын тараан кызыл-тастың 217 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө 31,2 центнер суза дүжүдүн, 1957 чылда—2450 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч 16,4 центнер дүжүдүн ажаап алган.

ВЛАСОВ ИННОКЕНТИЙ ЕРЕМЕВИЧ

Бин-Хем районунуң «Искра» колхозунуң хову ажымнын бригаданынч кезигүү. 1956 чылда 1225 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө

тараа культурааларынч 20,8 центнер, оң иштинде чазын тараан кызыл-тастың (шөлү 100 гектар) гектар бүртүзүндө 27,1 центнер, сузаның гектар бүртүзүндө (93 гектар) 32 центнер, 1957 чылда 2450 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч 16,4 центнер дүжүдүн ажаап алган.

БЕРЕГОВИЙ АНАТОЛИЙ ЕВДОКИМОВИЧ

Бин-Хем районунуң Ленин аттыг колхозунуң хову ажымнын бригаданынч бригадир. 1956 чылда 574 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч 27 центнер, оң иштинде гектар бүртүзүндө кызыл-тастың 30,6 центнер (шөлү 124 гектар), сузаның 32 центнер (шөлү 150 гектар) дүжүдүн ажаап алган.
 Таржаз Толуй-оол Андреевич — Бин-Хем районунуң Ленин аттыг колхозунуң хову ажымнын бригаданынч кезигүү. 1956 чылда 574 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө 27 центнер тараа культурааларын, оң иштинде гектар бүртүзүндө 30,6 центнер кызыл-тастың (шөлү 124 гектар), 32 центнер суза (шөлү 150 гектар) дүжүдүн ажаап алган.

НЕЧАЕВ НИКОЛАЙ ПАВЛОВИЧ

Бин-Хем районунуң «Искра» колхозунуң хову ажымнын бригаданынч кезигүү. 1956 чылда 1127 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч 21 центнер, оң иштинде 802 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө 19,5 центнер чазын тараан кызыл-тастың 217 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө 31,2 центнер суза дүжүдүн, 1957 чылда 2450 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч 16,4 центнер дүжүдүн ажаап алган.

ОСИЛОВ ИВАН СЫСОВИЧ

Бин-Хем районунуң «Хадын» колхозунуң хову ажымнын бригаданынч бригадир. 1956 чылда 1405 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө тараа культурааларынч 17,7 центнер, оң иштинде 871 гектар шөлүгү гектар бүртүзүндө 18,8 центнер чазын тараан кызыл-тастың дүжүдүн ажаап алган.

ЧУДАНАЙ КОНСТАНТИН ДОРНЕВОВИЧ

Тараа культурааларынч 16,4 центнер дүжүдүн ажаап алган.

Току районунуң «Совет Тыва» колхозунуң аччымы. 1955—1956 чылдарда 15.132 рубль, база 1956—1957 чылдарда—13.200 рубль түнүгү өзүтү тыпкан болган дузаган.

КЕНДЕН МИХАИЛ ДОНДУЛОВИЧ

Току районунуң «Совет Тыва» колхозунуң аччымы. 1955—1956 чылдарда 12.297 рубль база 1956—1957 чылда 12.820 рубль түнүгү өзүтү тыпкан болган дузаган.

ДУРУГ БАРААН УГАНОВИЧ

Току районунуң «Совет Тыва» колхозунуң аччымы. 1955—1956 чылдарда 12.211 рубль база 1956—1957 чылдарда 12.400 рубль түнүгү өзүтү тыпкан болган дузаган.

ХАЙЛАН КОЛ УЗУНОВИЧ

Току районунуң «Совет Тыва» колхозунуң аччымы. 1955—1956 чылдарда 11.865 рубль база 1956—1957 чылдарда 12.200 рубль түнүгү өзүтү тыпкан болган дузаган.

МЫРЛАА БАРААН ХУРЕНОВИЧ

Току районунуң «Совет Тыва» колхозунуң аччымы. 1955—1956 чылдарда 9939 рубль база 1956—1957 чылдарда 12.802 рубль түнүгү өзүтү тыпкан болган дузаган.

МОНГУШ ЧАМЫРАЙ БУДУНОВИЧ

Бин-Хем районунуң Ленин аттыг колхозунуң чазыкчымы. 1956—1957 чылдарда бугуруле болган чурталга бажындарынч тудуунуң иланын 110 хуу күттөкөн.

БАГРЕЦОВ ДАВЫД ЛУКИЧ

Улуг-Хем районунуң «Күш-ажымдык хостуу» колхозунуң тудуу бригаданынч бригадир. 1956—1957 чылдарда тудуу планын 165 хуу күттөкөн.

КОРОБЕЙНИКОВ ПЕТР ПРОКОПЬЕВИЧ

Бин-Хем МТС-тиң электери кыргызда агрегатдын ичачыныгы. 1956 чылда «РСА-12» деп агрегат-биле 15 ажил хүннериниң иштинде 11.200 баш хойларын кыргызан.

РАДИО ПРИЕМНИК-БИЛЕ

Зрестол Бараан Даржавич — Току районунуң «Совет Тыва» колхозунуң аччымы. 1955—1956 чылдарда 18.236 рубль база 1956—1957 чылдарда 18.766 рубль түнүгү өзүтү тыпкан болган дузаган.

КНО-нун Кол Ассамблеязынын тускай онза сессиязы

АВГУСТ 20-НИН ХУНДУСКУ ХУРАЛЫ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Чоокку Чөөн чүкте байдал дугайында КНО-нун Кол Ассамблеязынын тускай онза сессиязында маргыздагы ишти чугаалажыкта доостур четкен. Ол чугаалажыкта доозулган соонда Ассамблея резолюциялар төлөлдөрдүн чугаалажып кириштер.

Бо хурапта Белорус ССР-нин, Венесуэланын, Малайянын, Либериянын, Бразилиянын болган Совет Эвилелдиниң төлөлдөкчилери санал берген.

Агрессорларнын боттарынын агрессианын агарттыр болган Ливандан база Иорданиядан шериглерин үндүр дугайында кол айттырын чугаалажыктың Ассамблеяның кичөөнгейн чарыктары дээр орадажымшынын Белорус ССР-нин Даштыкы херектер министри К. В. Киселев тодаргай шүгүчүлөөн.

Ассамблеяның индиринде чаралтынга чаз америка пилан араб улустарын бир үн-биле өйтүр шапканы «Далес-Эйзенхауэрин доктриназы» солугурунга кордатынганы деп К. В. Киселев чугаалаан. Делегейниң хей-иништинде бодол-оналым албаактыр, КНО-нун ат-адары-биле чажырткан, үе-шагы үздү алды болган өскө араб делегейден Ливандын хоорудурунга, ажаа бодунуң теригиделин быжыгалаар дөш ол пиланы көдүрүп үндүргөн. Америка пилан Ливанд боттарынын агрессины үндүргөнгө чешөөр делгелгезин сөөлдү берип КНО-дун алырынга болган КНО-нун ак-кыту-биле ол үндүлдөргө чажыртканы кордатынганы деп бодол тургустуну турар-дур. Ассамблеяга көрү кылдыр хей айттырларын кыргызан, АКШ кол чүктүрү-Ливандын болган Иорданияның улустарынч тура-соруунга чөртүтүр ол чурттарга шериглерин биче америка-англи шериглерин саат чөк үндүр дугайында айттырынч мыттайын баарын орадажым турар-дур.

Чамдык төлөлдөргө агрессорларнын камгалаар база Ливанде АКШ-тын болган Иорданияга Англиянын халдашканынын түнөйлөгө тургустуну турар делегейниң чаз дайыннын тыптып болурунч айымын бичелдер дээр орадажымшынын К. В. Киселев сой-галап илереткен. Австралиянын төлөлдөкчиси Упер ол орукка туруп алган, АКШ-тын өскө чурттарже бодунуң шериглерин биче чурттарын «камгалаар-биле» моон сонгаар-даа кыялар бодолдынга байыр чедирерине биче чурт чуртуп турар, мычаарга өскө чурттарже ол шериглерин чурдур дөргө херек кырында национал-заашкынарга чедирип келген, ол дамчыдылгаларынч уткамы Ливанд болган Иорданияда, а ол ышшап Вашингтонда болган Лондонда чамдык политиктиг ажаакчыларга таарышпайн турарынче Ассамблеяны кичөөнгейн А. А. Громыко ут-талдырган. Мычаарга Чоокку болган Ортаагы Чөөн чүкте амгы душ-күрүтүгү чоруктуң чылдаганынын араб чурттарынч черинде даштык солдаттарынч турарынч өскө, Иорданияның хоорайларынч мырында америка бомбардирлериниң ужуу турарынч өскө, АКШ-тын алдыгы флотунуң корабдерин Чор ортуу дайынны чөөн талакы эригеринч

резолюциянын төлөлдөлиниң «деринчи чогазыкчызы» болурунга чешөөршөп Либерияның төлөлдөкчиси христиан байдалында чешетип күштерин ажаакчылар «ол кризисте чүгө таншылдыр» деп билинген. «Частыр материалынч илдиңде-ла четчир турган илдинг черже даштыкы шериглерин чорутканынга кым-даа өөрүтөөн» деп база ол билинген. Мычаарга ол бүтүш домотар Ливандан болган Иорданиядан америка-англи шериглерин саат чөк үндүр дугайында айттырынч өскө каап турар резолюцияны деткиринче Кол Ассамблеяны кыргызара харын Либериянын төлөлдөкчиси херек болган.

Венесуэланың болган Бразилияның төлөлдөкчиси база «чедилерин» резолюцияны деткөөн.

ССРЗ-нин Даштыкы херектер министри А. А. Громыко хундуску хурапта чүве чугаалаан, маргыздагы чугаалажыгынын баштайгы түндөлдөрүн үндүргөн. Барык чарык ай болган маргыздагы чугаалажыкта КНО-да төлөлдөргө кирүүлери хей-нуртуу америка болган англи шериглерин Чоокку Чөөн чүкте киришкенин бургуулап турарын, ол шүгүчүлөөнчү түндөлдө ол районда дүкүктүрүгү байдал тургустунганын, мычаарга Ливандан болган Иорданиядан ол шериглерин дүргөн үндүрүн ай-тын турарын көргөткөн деп ол дем-делгөөн.

АКШ-тын болган Англиянын боттарынын, а ол ышшап ол күрүндөлиниң мурунга шериг болган өскө-даа хураагыр-биле холдарын буттарын шарыдып алган чамдык өскө күрүндөлиниң төлөлдөкчилеринде өскө кым-даа Ливанд болган Иорданияда даштыкы шериг халдашканын камгалаар деп А. А. Громыко чугаалаан.

АКШ биле Англия КНО-нун Уставын хундуп турар болган боттарынын ажил-чорудугаларынч оңу удурутта бодурун турар дээр аян-биле Ассамблеяның индиринде ылдынын турган бодолдыктарга чажыртканын, А. А. Громыконун хураалга демделгөөн болза, бодунуң шериглерин өскө-даа биче чурттарже чорудар «эрген АКШ бодунга курал ап турар» дээриниң дугайында Эйзенхауэринч делегей КНО-нун Уставын хундуп турарынч чүктөй турар. Бир өскө оңу КНО-нун Уставын хундүзгөн кылдыр дөргө болза, КНО-нун принциптерин дорамчылаан деп чүгө ажаа болуру ышшап!—деп А. А. Громыко чугаалаан.

«Хажымында агресси» дугайында бүтү-ле чугаалаар кезе-делге чамдык чурттарынч радио дамчыдылгаларынч удуу дадала-заашкынарга чедирип келген, ол дамчыдылгаларынч уткамы Ливанд болган Иорданияда, а ол ышшап Вашингтонда болган Лондонда чамдык политиктиг ажаакчыларга таарышпайн турарынче Ассамблеяны кичөөнгейн А. А. Громыко ут-талдырган. Мычаарга Чоокку болган Ортаагы Чөөн чүкте амгы душ-күрүтүгү чоруктуң чылдаганынын араб чурттарынч черинде даштык солдаттарынч турарынч өскө, Иорданияның хоорайларынч мырында америка бомбардирлериниң ужуу турарынч өскө, АКШ-тын алдыгы флотунуң корабдерин Чор ортуу дайынны чөөн талакы эригеринч

чорудуң турарында болган Араб Чөөн чүктүң чурттарынга хажымынч империалисттиг өлөштө-кенинч политиканынч өскө; харын АКШ-тын болган Англиянын чажыртканы камгалаар, Бейрутта болган Амманда политиктерге хажымынч араб хайгааракчыларын шүгүчүлдөдүр тайыбырларынч диледе чөгүтүр деп чүгө кым бугаар болуру?—деп Громыко чугаалаан. Бир өскө АКШ биле Англия бугу күрүндөлини айыл чок чорунга радио дамчыдылгаларынч саадынын дугайын тыпкан-ла илдинг сажышканын илеретип турар апарган чүве болза, дайын пропагандалы, улустар аразынга өжөөнөжөлгөн болган көр хөөн чөк чорукту соксадыр дугайында Совет Эвилелдиниң кам-даа удаа көдүргөн саналын чугаалаар ол ол күрүндөлиниң чажыртканы чүү чүве шаптыктал турар чүгө ышшап!

Бир өскө «хажымында агресси» бодулу киржикчилериниң чаз хажымында илдинг агресси улустар аразынч харылдажыгынын талаанын ажил-чорудугаларынч чарык болза бугаар берген килжилерин дугайын чугаалаар дээр болза, бо талаанын чөгүм-на харын Чоокку болган Ортаагы Чөөн чүкте хажымынч шүгүчүлөөнчү агрессины кыл берген күрүндө—АКШ биле Англия буруудулар.

Англиянын боттарынын шериглерин Иорданиядан дүргөн үндүрү алдыр дөргө Иордания Иорданияга халдарынч кыжанын шаптыктын турар дээр аяныч чемелешкенин кылмышан, АКШ-тын болган Англиянын төлөлдөргө ам кыл берген база бир арганы А. А. Громыко сойгалап илереткен. Илдинг байдалды баш бурунгаар бет-кеткенден аргалаан өскө тодаргайлап болбас деп ол чугаалаан.

Бир өскө Иордания өскө күрүндө деткине болза, Иордания оон халдарынч канды-даа айымы тыптып келип шыдаас.

Экономикти бугу чүгө-базын төлөлдөргө илдинг дууза-биле чугаалажыгы кал соругалаан дамчаарлар дээр орадажымшынын барын талакы чамдык күрүндөлини, хажымынч мурунда АКШ-тын талаанынч кылдынын турарынч кичөөнгейн ССРЗ-нин Даштыкы херектер министри ут-талдырган. Мычаарга Ливандан болган Иорданиядан америка база англи шериглерин үндүрү кол соругалаан чугаалажыры-биле Кол Ассамблеяның онза сессиянын Совет Эвилелдиниң өлгөшкенин бугу дүргөн чурум-биле чылдырган болгай.

АКШ-тын болган Англиянын, а ол ышшап Чоокку Чөөн чүкте америка-англи халдашканынч деткип турар чамдык өскө-даа чурттарынч төлөлдөкчилериниң Кол Ассамблеяның индиринде арабтарынч национал-халдашканынч шимчөөшкенин, араб националынын чылг сеткилдө көрү турарынч дугайында бугу дүргөлеринге хажымынч А. А. Громыко оларты илдинг айттырынч салган: бир өскө делегей төгүтүгө болган култураның арабтарынч улуу салымшынын сеткилдө хажымында хураа турар болурунда, база араб националынын хундүлдөдүрүгү-биле көрүп турар болурунда, ил араб чурттарын салдыр шериглеринч (Төнчүзү 4-нү арында).

Чөөн-Хемчик районунуң «Искра» колхозунда нарын чазанылгаларын боттарынын күжү-биле кылган ап турар. Чазанылгалда тускы килжилерин тургускан, олар колхозчуларынч херегелин база кылган турар. Чазанылгалга хей чыл ажаадыан, дуржулгалык чазанынч Монгуш Седен нарын чазанылгалынч тускы мергежилди чедип алган.

Чурунта: Монгуш Седенин огород культурааларын сугуттарынын дооскар кылган турары.

Фото В. Луткутову.

АКЫ-ДУҢМА ЧЕХОСЛОВАКИЯНЫҢ КИНОЛАРЫ

Улус демократиянын чурттарынч болган даштык чурттарынч кинематографиларынч бугурун үндүргөн чаа-чаа киноларын совет килжилер улуг сонуургал-биле көрүп турарлар. Билгени чехословак патриоттарынч боттарынын чуртууну башк төрөн чоңунч хосталдыан, аас-кежиктиг хосту амыралы дээр демиселен көргөскөн «Ая көрүмө, огул» деп кино көрүкчүлер сонуургал-биле көргөн. Бо хүндөре областын клубтарынч, кинотеатрларынч, культура бажыларынч экранларынч «Чехословак күрүне фильм» киностанцияны үндүргөн «Тилгелдөөн» «Херек ам-даа доозулаан» деп кинолар үнүп өздөөн.

«ТИЛГЕЛДӨӨН»

1938 чыл. Фашист Германияның чуртка халдап болуу аялыын барымдалаан, Чехословакия шериг мобилизациянын чарлаан. Англи патриоттар төрөн чурту камгалаар дээр ала-незин, акы-дулмаларын, таныш-көрүштөрүн катташ чоруп турарлар.

Кызыгарада шивөгө штаб-капитан Рихтеринч ротаны быжыгалаан ишкенин кылган алган. Фашистер чедип келди болуу орунуга моондактарынч болган пулеметтеринч таарыштыр тургусулаан. Рота командири Рихтер чехословак шеригин бердинген офицер. Бычалаа-да боду-чүк өзүдү орун билеп ап шыдаван болган чүгө канчаарын билбес. А офицер Рижга оон өскө. Ол өзүдү коммунист. Фашистер халдап келген үеде чүгө өзүтү, боду демисежир дээр оон оңук билер болган ротаны солдаттарын бодунуң талаанынч кирип алган.

чаардагы удуртукчуларынч Моон-хен хоорайга Гиллерге чуртун сатканын соонда бир дугаар дужалы ол. Штаб-капитан Рихтеринч ротаны оон дынашан, ол өзүлүгү сатканын чорук тур дашкыч, штаб-капитанга уурданы бөрлөр. Ол аразында дивизиянын штабиндан капитан Рихтерге телефон-биле мында дужаал келди: «Аар чешегеле-нишкенин ол-ла черинге катташ, шивөгө доран үнүп чорур». Солдаттар дужаал дынашан, чам боолаас болза каян бооларың дээр пулеметтерин үрүп туруп эфрейтор Рижга соксадып каар. Солдаттар капитан Рихтер-биле кады кураганы-биле шивөгө катташ чоруптарлар.

